

wrocławski teatr lalek

www.teatrlalek.wroclaw.pl

NA PODSTAWIE POWIEŚCI
MIGUELA DE CERVANTESA
PRZEMYSŁNY SZLACHCIC
DON KICHOT Z MANCZY

PRZEKŁAD WOJCIECH CHARCHALIS

PREMIERA
16.03.2019

TEKST
I REŻYSERIA
JOANNA
GERICK

„I ŻEBY JUŻ ZAKOŃCZYĆ,

JA WYOBRAŻAM SOBIE, ŻE WSZYSTKO, CO MÓWIĘ,

TAKIE WŁAŚNIE JEST [...]” .

„[...] NIĘ WSZYSCY LUDZIE

SĄ TAK ROZUMNI,

ŻEBY POTRAFIĆ PRZYPISAĆ RZECZOM

ODPOWIEDNIE ZNACZENIE”.

Don Kichot, cyt. za: Miguel de Cervantes Saavedra, „Przemysłny szlachcic don Kichot z Manczy”
w przekładzie Wojciecha Charchalisa, wydawnictwo Rebis, Poznań 2014.

“

„Don Kichot z Manczy to nie jest wyłącznie opowieść o XVII wieku. W tej historii wszystko jest aktualne. Jest jednak zasadnicza różnica między mną a Cervantesem w spojrzeniu na głównego bohatera: Cervantes się z niego natrzęsa, ja traktuję go poważnie”.

JOANNA GERIGK
REŻYSERKA SPEKTAKLU

Drodzy Nauczyciele
i Opiekunowie!

Spektakl, który właśnie obejrzelście, traktuje – podobnie jak historia napisana ponad czterysta lat temu przez Cervantesa – o wielu różnych sprawach: potędze literatury, potrzebie zmiany, poszukiwaniu sensu życia, wierności ideałom, poświęceniu, odwadze lub, jeśli ktoś woli, szaleństwie.

Nie chcąc dawać pierwszeństwa żadnemu spośród tych tematów, spróbujmy potraktować naszego KICHOTA szerzej – jako uniwersalną opowieść o dorastaniu, o wchodzeniu w świat. Główny bohater pewnego dnia opuszcza swój dom i spotyka się z rzeczywistością. Jego ideały, wierzenia, wartości zostają skonfrontowane z brutalnym światem – światem, który go nie rozumie, nie akceptuje, wyśmiewa. To bolesne zderzenie. Czy Kichot wychodzi z niego zwycięsko? Jaką cenę musi zapłacić? Czy warto to robić? I czym w tym kontekście jest dorosłość?

Poniżej znajdziecie kilka tematów, które naszym zdaniem warto podjąć podczas lekcji poświęconych naszemu spektaklowi. Proponując je, chcemy pokazać, że KICHOT jest czymś więcej niż fantastyczną opowieścią o dawno minionych czasach. Że opowiada się ona nadal. I że mówi o każdym z nas.

Życzymy Wam dobrych rozmów po spektaklu!

I. KODEKS

„MĄ OZDOBĄ BRÓŃ JEST, MYM ODPOCZYNKIEM WALKI”.*

„NIE MAM ANI GROSZA. NIGDY BOWIEM NIE SŁYSZAŁEM, ABY JAKIŚ BŁĘDNY RYCERZ MYŚLAŁ O TAK PRZYZIEMNYCH SPRAWACH”.

„ŻŁY TO OBYCZAJ POTYKAĆ SIĘ Z CZŁOWIEKIEM, KTÓRY BRONIĆ SIĘ NIE MOŻE”.

„CZŁOWIEK NIE JEST WART WIĘCEJ NIŻ INNY, JEŚLI NIE CZYNI WIĘCEJ NIŻ INNY”.

„BŁĘDNYM RYCERZOM NIE PRZYSTOI LAMENTOWAĆ NAD RANAMI, CHOĆBY FLAKI IM SIĘ PRZECZ NIE WYLEWAŁY”.

„PRAWDZIWY RYCERZ NIE ODPOCZYWA”.

„BŁĘDNY RYCERZ MUSI SIĘ ZNAĆ NA WSZYSTKIM”.

- 1/ Przeczytajcie powyższe – wybrane – wartości wyznawane przez Kichota. Porównajcie je z tym, co wiecie o średniowiecznych kodeksach rycerskich. Które z tych wartości są aktualne dziś?
- 2/ Jakie współczesne kodeksy znacie? Którymi się kierujecie?
- 3/ Czy potraficie ułożyć swój własny kodeks? Skąd on się wzięł? Z zasad przekazanych Wam przez rodziców? Nauczycieli? Przyjaciół? A może książek/filmów/przedstawień teatralnych?
- 4/ Na osobnych kartkach wypiszcie wartości, które są dla Was ważne. Ułóżcie je na podłodze. Te, które się powtarzają, układajcie obok siebie. Te, które występują tylko raz, odłóżcie na bok. Które powtarzają się najczęściej? Czy któreś znoszą się wzajemnie? Te także odłóżcie na bok. Z powtarzających się przynajmniej raz słów ułóżcie kodeks wartości Waszej grupy.
- 5/ Spróbujcie zrobić z Waszego kodeksu żywy obraz, rzeźbę przestrzenną. Pomyślcie, w jaki sposób: ciałem, gestem, przedmiotem – możecie wyrazić poszczególne wartości.

„ŚWIAT DZISIAJ POTRZEBUJE BŁĘDNYCH RYCERZY BARDZIEJ NIŻ KIEDYKOLWIEK”.

- 6/ Kogo we współczesnym świecie nazwalibyście Kichotem i dlaczego? To może być osoba publiczna, ale też ktoś z Waszego bliskiego otoczenia.

* Cytaty w programie, o ile nie podano inaczej, pochodzą ze sztuki Joanny Gerigk, opartej na książce Miguela Cervantesa Saavedry, „Przemysłny szlachcic don Kichot z Manczy” w przekładzie Wojciecha Charchalisa, wydawnictwo Rebis, Poznań 2014.

II. MIŁOŚĆ

„TERAZ JEDŹ, WEŹ ROZYNANTA I RUSZAJ DO TOBOSO. DO PANI MEJ, KTÓRĄ KOCHAM OD DWUNASTU LAT, A WIDZIAŁEM MOŻE ZE CZTERY RAZY, Z UKRYCIA. [...] MŁCZ SANCHE! WYSTARCZY, ŻE JA MYŚLĘ I WIERZĘ GŁĘBOKO, ŻE ONA JEST NAJPIRZEWIDZWSZĄ KSIĘŻNICZKĄ. WIEDZ, ŻE NICZEGO JEJ NIE ZBYWA: ANI URODY ANI CZYSTOŚCI ANI DOBROCI”.

- 1/ Czy macie idoli? Co o nich wiecie? Skąd czerpicie wiedzę na ich temat? Jakie cechy sprawiły, że to właśnie ta osoba, a nie inna, stała się Waszym idolem? Czy chcielibyście kiedyś spotkać się z tą osobą? Jak wyobrażacie sobie to spotkanie? Jak się czujecie, kiedy ktoś krytykuje/obraża Waszego idola?
- 2/ Czy miłość od pierwszego wejrzenia jest możliwa? Czy można zakochać się w kimś, kogo się zupełnie nie zna?

Podzielcie się na dwie grupy w zależności od zajmowanego przez Was stanowiska i przygotujcie argumenty na jego obronę. Usiądźcie naprzeciwko siebie i przeprowadźcie dyskusję, starając się wzajemnie przekonać. Jeżeli w trakcie dyskusji ktoś zmieni zdanie, może usiąść po przeciwnej stronie. Wyznaczcie sobie z góry czas na dyskusję i jej moderatora. Po wszystkim porozmawiajcie o tym, co się wydarzyło. Kto z Was dał się przekonać i dlaczego?

„JEJ URODA, CZYSTOŚĆ I WEWNĘTRZNE PIĘKNO ZASŁUGUJĄ NA TO, ABY POZNAŁ JE ŚWIAT. CUDNA TA PANI POCHODZI Z TOBOSO, A IMIĘ JEJ OD SŁODYCZY JEJ WEJRZENIA WZIĘTE BĘDZIE! DULCE – ZNACZY SŁODKA, NIECH WIĘC TAK BĘDZIE! O PANI SERGA MEGO DYLCYNEO Z TOBOSO! KSIĘŻNICZKO! PANI SERGA MEGO ZNIEWOLONEGO! WIELKĄ MI UCZYNIŁA KRZYWDĘ, ROZSTAJĄC SIĘ ZE MNĄ I GANIĄC MNIE, Z BEZWZGLĘDNĄ STANOWCZOŚCIĄ ROZKAZUJĄC, BYM PRZED WASZĄ URODĄ NIE STAWAŁ. USTĄP, O PANI, I RACZ ZWAŻYĆ NA WSZELKIE GIERPIENIA SERGA TWEGO WIERNEGO SŁUGI”!

- 3/ Kichot tak mocno wierzy, że Ziuta Wawrzyńcówna jest piękną i szlachetną Dulcyneą, że ta w końcu się nią staje. Czy macie wokół siebie osoby, które w Was wierzą? W jakich sytuacjach to czujecie? Kiedy wiara w kogoś pomaga tej osobie, a kiedy przeszkadza?

III. LITERATURA

„WIEDZCIE, PANIE MIKOŁAJU, ŻE WIELE RAZY ZDARZYŁO SIĘ MOJEMU PANU WUJOWI CZYTAĆ TE NIESZCZĘSNE HISTORIE O RYCERZACH PRZEZ DWA DNI I DWIE NOCE, PO CZYM CHWYTAŁ ZA MIECZ, DŹGAŁ ŚCIANY I WYGADYWAŁ RÓŻNE DZIWNE RZECZY”.

- 1/ Scenografia spektaklu składa się w dużej części z książek. Jak myślicie, dlaczego?
- 2/ Świat Kichota to świat, w którym większa część społeczeństwa jest niepiśmienna i nie potrafi czytać. Umiejętność czytania i dostęp do książek jest przywilejem klas wyższych: szlachty i duchowieństwa. Dlatego szlachcic Alonzo Kichada potrafi czytać, a Sancho Pansa i Dulcynea – nie. Zastanówcie się: co dają nam współcześnie umiejętności czytania i dostęp do książek, prasy i tekstów w Internecie?
- 3/ Przypomnijcie sobie sytuacje, w których znajomość jakiejś książki pomogła Wam w życiu. A teraz – sytuacje, w jakich książka stała się przyczyną Waszych kłopotów.

IV. ZMIANA

„UZNAŁEM ZA SŁUSZNE I KONIECZNE, ZARÓWNO DLA WIĘKSZEJ CHWAŁY SWEGO HONORU, JAK RÓWNIEŻ DLA SŁUŻBY SWEMU NARODOWI, STAĆ SIĘ BŁĘDNYM RYCERZEM I WYRUSZYĆ W ŚWIAT KONNO Z BRONIĄ W RĘKU NA POSZUKIWANIE PRZYGÓD. CHCĘ NAPRAWIAĆ WSZELKIE KRZYWDY I PODEJMOWAĆ NIEBEZPIECZEŃSTWA, KTÓRE PO SZCZĘŚLIWYM POKONANIU DADZĄ MI NIEŚMIERTELNE IMIĘ I SŁAWĘ. I NIE MYŚLCIE, ŻE ZWARIOWAŁEM. JESTEM W PEŁNI ŚWIADOMY SWOJEJ DECYZJI. KONIEC ZE ZWYKŁYM SZLACHCICEM ALONSO KICHADĄ”.

- 1/ Don Kichot postanawia zostać rycerzem, ale też stara się zapracować na tę zmianę. Jak współcześnie ludzie próbują zmieniać siebie / swoje życie?

„O SOBIE ZAŚ MOGĘ POWIEDZIEĆ, ŻE ODKĄD ZOSTAŁEM BŁĘDNYM RYCERZEM, STAŁEM SIĘ ODWAŻNY, POWŚCIĄGLIWY, WIELKODUSZNY, DOBRZE WYCHOWANY, SZCZODRY, GIERPLIWY, ZNOSZĘ GIERPIENIA I CZARY”.

- 2/ Czy kiedykolwiek chcielibyście być kimś zupełnie innym niż jesteście? Gdybyście mogli jutro zacząć swoje życie od nowa jako ktoś zupełnie inny – kto by to był? Jaki/jaka by był? Jakie mogłyby być zalety, a jakie niebezpieczeństwa takiego przeobrażenia?